Nu voi fi un om obişnuit, pentru că am dreptul să fiu extraordinar. *(Peter O'Toole)*

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI
13 februarie
2009
Anul VIII
nr. 5 (264)
8 pagini - 2.50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

◆ **Editorial**

Imperativele magistraţilor

Indiscutabil, avem magistraţi în toată legea şi ne putem mândri cu ei. Activitatea acestora s-a dovedit a fi destul de fructuoasă în anul precedent, ea fiind confirmată prin rezultate şi cifre de-a dreptul incredibile: 86,9 de dosare per judecător, iar în unele instanţe numărul dosarelor precăutate depăşind chiar cifra de o sută. Concomitent însă, sunt identificate carenţe, am zice noi, inexplicabile: dosare amânate ani în şir, dosare plimbate din instanţă în instanţă de ceva ani, dosare (40 de procente din numărul total) pierdute la CEDO din vina judecătorilor etc., etc. Evident, tot ce s-a menţionat în raport vorbeşte de o muncă titanică, însă, cu toate acestea, se crează impresia că există ceva imperfect în aprecierea cantităţii şi a calităţii dosarelor finalizate. Fiece dosar este unicat. În careva ţări există cu siguranţă nişte parametri de apreciere a activităţii magistraţilor care ar putea fi validaţi în conformitate cu condiţiile noastre. Şi dacă tot veni vorba, nu-mi imaginez ca un magistrat din ţările europene să tragă plugul aşa cum o fac ai noştri: 2,69 de cauze şi materiale pe zi (împărţiţi nr.de cauze-materiale pe an-244799 la nr.de judecători -437 şi la nr.de zile lucrătoare-208).

Conştientizăm faptul că se parcurge un proces dificil de reformă legislativă, de demolare a tot ceea ce e perimat deja, că, din aceste considerente, conceptul nou despre justiţie e încă unul foarte fragil, iar timpul rezervat pentru restructurare se cam scurge şi e nevoie de paşi concreţi pentru a reglementa contradicţiile de jurisprudenţă pentru a readuce legislaţia noastră la standardele europene. Dar puterea judecătorească se poate relansa prin soluţionarea câtorva aspecte semnificative, printre care menţionăm: 1) procesul de formare continuă a judecătorilor de toate rangurile, 2) selectarea riguroasă a magistraţilor incompetenţi şi corupţi şi 3)campania publicitară amplă a activităţii judecătoreşti.

La capitolul „instruirii judecătorilor" au fost derulate un şir de activităţi eficiente în cadrul Institutului Naţional de Justiţie: fiece judecător audiază anual (40 de ore) cursuri formative cu tematică diversă: etică profesională, jurisprudenţă CEDO, calitatea actelor procesuale etc. Cu regret însă, se întâmpla uneori ca orele să fie suspendate pe motivul absenţelor nemotivate ale unor judecători, deşi erau invitaţi specialişti redutabili din Europa şi s-au plătit bani grei.

Identificarea magistraţilor incompetenţi şi corupţi poate e cea mai dificilă şi delicată activitate, dat fiind că suntem cei mai tari în relaţii de protecţionism şi de cumetrism. Să luăm un singur exemplu. În ultimii ani, printre funcţionarii structurilor de forţă, cei mai asiguraţi financiar sunt consideraţi judecătorii şi colaboratorii din poliţia rutieră, iar dacă preşedintele statului, cu ăştia din urmă, s-a „războit" cum a ştiut numai el(„scopul scuză mijloacele!"), pentru soluţionarea problemei magistraţilor deja nu mai are timp. Dar păcat! Cei care vor să radieze acest flagel o pot face foarte uşor - să investigheze numai un indice economic - bunurile familiilor magistraţilor de când aceştia sunt în funcţii şi să le raporteze la salariile primite. Sau alt exemplu. În ultimii ani tot mai des cad în plasa corupţională **intermediarii** – avocaţii, alte persoane.Oare acest fapt nu vorbeşte de la sine? Presa semna-

(Continuare în p. 2)

Reflecţii de la întrunirea anuală a judecătorilor

Pornind de la dezideratul integraţionist al Republicii Moldova în UE, racordarea sistemelor care asigură echilibrul şi dezvoltarea socială conform noilor standarde devine imperios necesară.

Într-un stat democratic, bazat pe drept, tocmai sistemul judiciar este considerat acel factor generator de echilibru şi stabilitate. Prin urmare, independenţa, transparenţa şi eficienţa sistemului trebuie să constituie o prioritate, deoarece valorile judiciare constituie un garant al păcii, securităţii, respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţeanului – fără de care în societate ar domina haosul.

Condiţiile inadecvate, persistente încă în sistemul judecătoresc, finanţarea insuficientă, tergiversarea cauzelor judecătoreşti, numărul prea mare de dosare care revin unui judecător, erorile judiciare, încălcarea normelor deontologice, asigurarea transparenţei şi eficienţei justiţiei, îmbunătăţirea calităţii actului de justiţie – despre acestea, dar şi despre alte probleme existente în domeniu, s-a discutat la tradiţionala Întrunire anuală a judecătorilor din Republica Moldova, care a avut loc recent.

(Continuare în p. 2)

IN MEMORIAM - La data de 14 februarie, cînd poetul Grogore Vieru ar fi împlinit 74 de ani, Direcţia Cultură a primăriei municipiului Chişinău, în colaborare cu Editura "Princeps Edit" din Iaşi, România, Uniunea Scriitorilor şi familia poetului, vor organiza la teatrul "Satiricus - Ion Luca Caragiale" lansarea ultimei cărţi a poetului "Taina care mă apără". De asemenea, primăria Chişinău a pregătit un proiect de decizie care va fi propus spre aprobare Consiliului Municipal Chişinău, prin care se solicită acodarea post-mortem a titlului de cetăţean de onoare al oraşului poetului Grigore Vieru. Totodată, Consiliul local al primăriei Băcioi a decis ca liceul din localitate să poarte numele poetului. Pe data de 14 februarie, în toate instituţiile de învăţămînt preuniversitar din Chişinău vor avea loc activităţi culturale de comemorare a distinsului om de cultură.

Grigore Vieru a decedat la 18 ianuarie în urma rănilor provocate de un grav accident rutier.

CALENDAR CREŞTIN

V	13	Sf. Mc. Chir şi Ioan, Doctorii fără arginţi; Sf. Mc. Atanasia; Sf. Irh. Nichita.
S	14	Sf. Mc. Trifon; Sf. Mc. Perpetua şi Felicitas; Cuv. Petru Galatul.
D	15	Duminica Fiului Risipitor. Întâmpinarea Domnului.
L	**16**	**Sf. Şi Drept. Simeon şi Sf. Pr. Ana.**
M	17	Cuv. Isidor Pelusiotul, Nicolae Mărturisitorul.
Mr.	18	Sf. Mc. Agata; Sf. Irh. Teodosie.
J	19	Cuv. Vucol, Ep. Smirnei; Cuv. Varsonofie cel Mare; Sf. Irh. Fotie; Sf. Mc. Iulian, Marta, Maria.
V	20	Cuv. Partenie, Luca.

Realizarea proiectelor comune cu UE

Curtea de Conturi a Uniunii Europene a declarat drept satisfăcătoare realizarea proiectelor comune, inclusiv EUBAM, pentru consolidarea frontierelor cu Moldova.

La proiectul EUBAM (acordarea asistenței la frontieră pentru Moldova și Ucraina), UE a acordat 19,1 mil. euro. În același timp, în primul an de activitate, doar la contrabanda cu carne de pasăre EUBAM a redus pierderile pentru bugetul de stat al Moldovei cu 18 mil. euro, iar pentru Ucraina - cu 43 mil. euro.

În același timp, EUBAM a depistat dificultăți serioase în asigurarea urmăririi penale a contrabandei, care, în majoritatea cazurilor, era considerată drept încălcare administrativă fără confiscarea obligatorie a mărfurilor, iar contrabandiștii erau lăsați liberi. În UE aceste fapte sînt legate de nivelul înalt al corupției în procuraturi și în organele de instanță ale celor două republici.

Este menționată baza legislativă insuficientă, rolul neclar și ineficient al statului la frontieră, colaborarea slabă dintre structurile vamale și Serviciul Vamal, poliția fiscală și serviciul securității. Însă în Moldova, în comparație cu Ucraina, situația în acest plan este mai favorabilă.

Curtea de Conturi a ajuns la concluzia că Ucraina și Moldova reprezintă principalele surse ale traficului de femei și copii în scopul practicării prostituției în Europa. În ceea ce privește circulația ilegală a drogurilor, țările continuă a fi privite drept principalele rute de tranzit spre țările membre ale UE, iar sistemele bancare tot mai des sînt folosite pentru spălarea veniturilor în urma infracțiunilor grave. În lupta cu acestea, în perioada 2000-2005, au fost acordate 18,6 mil. euro, iar Moldovei - încă 1,9 mil. euro pentru susținerea strategiei naționale a combaterii traficului de ființe umane.

Moldova este pe locul 9 cu cele mai multe plângeri la CEDO

Republica Moldova este printre primele nouă țări cu cele mai multe cereri depuse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) împotriva lor în 2008, se arată în raportul de activitate al Curții pe anul 2008, făcut public recent.

Astfel, conform raportului, la 31 decembrie 2008, la Curte erau înregistrate 2,442 de cereri împotriva Moldovei. Dintre acestea, 1,147 de cereri împotriva Moldovei în anul 2008 au fost alocate unui organ decizional, 477 de cereri au fost declarate inadmisibile sau au fost radiate de pe rol, 126 de cereri au fost comunicate Guvernului, iar 29 de cereri au fost declarate admisibile.

Pe parcursul anului 2008, Curtea a adoptat 33 de hotărâri împotriva Moldovei, dintre care în 28 de hotărâri a constatat cel puțin o violare a Convenției privind drepturile omului, iar într-o hotărâre nu a fost constatată nicio violare a Convenției.

În ceea ce privește indicele numărului de cereri depuse reportat la numărul de locuitori, în 2008, Moldova se află pe locul 3, după Slovenia și Georgia, cu indicele de 3,21 de cereri la 10 mii locuitori.

Printre cele mai importante hotărâri pronunțate de Înalta Curte în 2008, au fost menționate cauzele Guja c. Moldovei, Tanase și Chirtoacă c. Moldovei și Megadat.com SRL c. Moldovei.

Curtea Constituțională

Aprecierea unei colaborări fructuoase

Pe an ce trece, devin tot mai fructuoase relațiile de colaborare dintre Curtea Constituțională a Republicii Moldova și Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (FGCJI).

Cooperarea cu Republica Moldova este una dintre cele mai intensive – această apreciere aparține dlui Stefan Hölshörster, conducător de proiecte pentru Moldova, Ucraina și Belarusi, care, pe **12 februarie**, în fruntea unei delegații a FGCJI, a efectuat o vizită la Curtea Constituțională.

În cadrul acestei cooperări juridice dl Dumitru Pulbere a evidențiat crearea unui grup de lucru pentru elaborarea concepției de instituire a accesului direct al persoanei la Curtea Constituțională. „Contăm mult pe experiența de peste 50 de ani a colegilor germani în această ordine de idei. Dar și pe sprijinul logistic pe perioada activității grupului în cauză, ce va întruni experți locali și străini. Operarea până la finele lui 2009 a modificărilor constituționale și legislative în sensul dat ar avea o semnificație deosebită, întrucât la 29 iulie se împlinesc 15 ani de la adoptarea Constituției Republicii Moldova", a conchis președintele Curții Constituționale.

La rândul său, dl Stefan Hölshörster a ținut să sublinieze că acceptarea recursului constituțional ar apropia și mai mult țara noastră de Uniunea Europeană, el constituind un pilon fundamental al statului de drept. Acest instrument de soluționare la nivel național a litigiilor persoanei cu autoritățile publice și normele emise de către ele ar avea un efect de filtru sigur pentru plângerile ce ajung la CEDO, ar constitui o posibilitate de modificare a legislației naționale în domeniu în conformitate cu standardele europene. În semn de apreciere a sprijinului acordat întregului sistem juridic din țara noastră și rezultatelor benefice ale colaborării dintre Curtea Constituțională și Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională, Dumitru Pulbere i-a înmânat lui Stefan Hölshörster o placă inscripționată, ce se va păstra în muzeul de la sediul central al fundației din capitala Republicii Federale Germane.

Reflecții de la întrunirea anuală a judecătorilor

(Continuare din p. 1)

La eveniment au participat Zinaida Grecianâi, prim-ministru al Republicii Moldova, reprezentanți ai guvernului, ai tuturor instanțelor de judecată împreună cu membrii Consiliului Superior al Magistraturii și societatea civilă.

În alocuțiunea de deschidere, Nicolae Clima, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, a evidențiat că judecătorul este factorul cheie în asigurarea unei justiții independente și imparțiale, de măiestria căruia depinde desfășurarea unui proces echitabil.

Potrivit lui N. Clima, pe parcursul anului 2008, autoritatea judecătorească și-a întărit treptat pozițiile în societate. Au sporit considerabil responsabilitățile judecătorului în parte și putem vorbi de înfăptuirea unei justiții mult mai imparțiale și eficiente. Au fost întreprinse un șir de acțiuni concrete care vizează respectarea standardelor de conduită de către judecători; asigurarea garanțiilor privind accesul la justiție; completarea corpului judecătoresc cu judecători profesioniști și cu o bună reputație; asigurarea bunei activități organizatorice a tuturor instanțelor judecătorești etc., toate având menirea să consolideze puterea judecătorească și să sporească credibilitatea cetățeanului cu privire la justiția în țara noastră.

Pe parcursul anului 2008, corpul judecătoresc a examinat în primă instanță, pe căile ordinare și extraordinare de atac, 244799 cauze și materiale, iar randamentul lunar al unui judecător rămâne a fi unul foarte înalt – de 86,9 dosare și materiale. În unele instanțe încărcătura lunară depășește cu mult media pe țară. Spre exemplu, în Judecătoria raională Ialoveni, sarcina lunara este de 119,8 dosare și materiale, în Judecătoria raională Basarabeasca -114,8, în Judecătoria raională Soroca – 101,8, în judecătoria raională Ștefan-Vodă – 111,7, în judecătoria raională Râșcani, în Judecătoria Centru, mun. Chisinau-98,1 și respectiv 93,4, iar în judecătoria raională Fălești – 97,4.

Ion Muruianu, președintele Curții Supreme de Justiție, a invocat de asemenea problema supraîncărcării judecătorilor, menționând că an de an sarcina dosarelor crește. Astfel, dacă în 1998 CSJ a examinat 1433 de dosare, în anul 2008 numărul acestora a fost de 9733. În acest sens, președintele CSJ a menționat necesitatea suplinirii numărului de judecători.

În opinia lui N. Clima, supraîncărcarea judecătorilor poate pune în pericol eficiența și calitatea muncii lor, aceasta fiind în detrimentul sistemului judiciar și a justițiabililor.

Deontologia profesiei de judecător reprezintă un suport esențial pentru constituirea și afirmarea unei justiții independente și imparțiale. Pe parcursul anului precedent au fost examinate mai multe materiale de încălcare a normelor de etică și a principiului de imparțialitate. Pentru săvârșirea de abateri disciplinare, de încălcare a normelor de etică, conduită profesională... au fost supuși sancțiunilor 11 judecători, la 5 judecători le-au fost deschise dosare penale pentru pronunțarea de sentințe ce contravin legii, iar în cazul unui judecător suspectat de corupție, CSM a dat acordul ca acesta să fie tras la răspundere penală.

„Judecătorii trebuie să respecte întocmai Standardele de conduită, să le promoveze și să conștientizeze că nerespectarea acestora afectează grav imaginea justiției, or, judecătorul este oglinda ce reflectă acest sistem" a mai spus N. Clima. În acest context președintele CSM a reconfirmat voința consiliului de a sancționa manifestările neconforme profesiei de judecător și de a lua măsuri dure pentru eradicarea factorilor de corupție.

Ministrul Justiției, Vitalie Pîrlog a evidențiat aspectele pozitive înregistrate de puterea judecătorească și faptul că sistemul judiciar din Republica Moldova are și o mare lacună - pregătirea insuficientă a judecătorilor.

Evenimentul a culminat cu un moment festiv prilejuit de conferirea titlurilor onorifice unor judecători care s-au făcut remarcați în activitate.

Irina BUREA,
irinaburea@usm.md

Imperativele magistraților

(Continuare din p. 1)

lează cazuri concludente, flagrante, dar corpul judecătoresc prin inviolabilitatea sa nu reacționează nici într-un fel: vorba ceea, câinii latră, iar caravana își vede de drum.

Și spre final să reluăm discuția despre imaginea Consiliului Superior al Magistraturii în societate, care, cu regret, nu are un buletin informațional, unde să-și facă publică activitatea cotidiană. Plus că aceasta ar fi și o modalitate simplă de a organiza diverse sondage printre cetățeni, de a coresponda cu ei și, intr-un fel, de a ține mâna pe pulsul doleanțelor și nevoilor conaționalilor, care, vă asigurăm, sunt foarte multe. Probabil, că e timpul să fie organizate diferite întâlniri în orașele și satele țării pentru a populariza activitatea corpului de judecători, iar aceștia din urmă, cu această ocazie, ar mai apleca urechea și la ceea ce spun oamenii. Poate conaționalii noștri nu se vor exprima corect jurisprudențial, dar vor propune multe lucruri înțelepte. Efectuați niște sondaje printre judecători și în rândul populației și veți releva priza Dvs. veritabilă. Mai mult, veți recepționa o multitudine de opinii, de sugestii, care vor facilita activitatea managerială a Consiliului Superior al Magistraturii. În caz contrar veți rămâne și in continuare blamați de opinia publică și de presă. Apropo!Obiectați presei că reflectă incorect unele aspecte din activitatea judecătoriilor, dar veniți cu argumente solide în fața mass mediei și a opiniei publice și combateți aceste afirmații: promovați adevărul! Presa își face meseria ei, iar corpul de judecători trebuie să iasă din conul de umbră și să spună lucrurilor pe nume. Și numai atunci vom spune că avem o justiție independentă, echitabilă.

Grigore CAPCELEA,
www.grigorecapcelea@usm.md

Judecătorul – factorul cheie în asigurarea unei justiţii independente, imparţiale şi eficiente

Extras din discursul Preşedintelui Consiliului Superior al Magistraturii, Nicolae CLIMA

Perfecţionarea justiţiei a devenit o prioritate evidentă în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Este acceptat şi recunoscut rolul justiţiei ca factor de echilibru şi stabilitate în societate şi că principiul independenţei justiţiei reprezintă o valoare fundamentală.

Independenţa justiţiei este indispensabil legată de calitatea statutară a judecătorilor, căci doar judecătorii sunt exponenţii puterii judecătoreşti independente.

Pe parcursul anului 2008, autoritatea judecătorească şi-a întărit poziţiile în societate. Au sporit considerabil responsabilităţile judecătorilor, s-a schimbat atitudinea magistraţilor faţă de soluţionarea cazurilor judiciare. Sigur că există multiple neajunsuri şi lacune, rezerve neevidenţiate în sporirea încrederii societăţii în corpul judecătoresc. Au fost întreprinse un şir de acţiuni concrete menite să consolideze puterea judecătorească: respectarea standardelor de conduită de către judecători; asigurarea garanţiilor privind accesul la justiţie; completarea corpului judecătoresc cu judecători profesionişti şi cu o bună reputaţie; asigurarea bunei activităţi organizatorice a tuturor instanţelor judecătoreşti; consolidarea integrităţii organizaţionale la toate etapele de funcţionare etc.

Pe parcursul anului 2008, corpul judecătoresc a examinat în primă instanţă, pe căile ordinare şi extraordinare de atac, 244799 cauze şi materiale. Actualmente activează– 437 judecători dintre care 41 – de instrucţie.

Datele statistice constată că în unele judecătorii, la sfârşit de an, se atestă un număr considerabil de cauze penale şi civile nesoluţionate, care nu se examinează timp îndelungat din diverse motive.

Menţionăm activitatea organizatorică satisfăcătoare a judecătoriilor Ciocana, Botanica mun. Chişinău, Nisporeni, Soroca, Cahul, Edineţ, Glodeni, Ialoveni, Leova, Ungheni ş.a. unde cauzele sunt examinate, iar numărul de reclamaţii ale justiţiabililor este infim.

Randamentul lunar al unui judecător rămâne foarte înalt – 86,9 dosare şi materiale, iar în unele instanţe sarcina depăşeşte cu mult media pe ţară. Astfel, în Judecătoria Ialoveni este de 119,8, Basarabeasca -114,8, Soroca – 101,8, Ştefan-Vodă – 111,7, Rîşcani, Centru, mun. Chisinau-98,1 si 93,4, Făleşti – 97,4.

Consiliul Superior al Magistraturii s-a întrunit în 21 de şedinţe, în cadrul cărora au fost adoptate peste 480 de hotărâri, cu 83 mai mult decât în anul precedent. Preponderent s-au soluţionat probleme ce ţin de eficienţa efectuării justiţiei şi autoadministrarea sistemului judecătoresc.

Pe parcursul anului au fost depuse 2068 sesizări sau cu 402 mai multe decât în anul precedent. În baza petiţiilor au fost intentate 7 proceduri disciplinare pentru 9 judecători, 542 de răvaşe ce conţineau informaţii despre organizarea insuficientă a proceselor de judecată, iar în 155 se invocă încălcarea normelor de etica de către judecatori.

Primul Raport analitic despre monitorizarea proceselor de judecată efectuate de OSCE a evidenţiat derogări esenţiale, ulterior, prin al doilea Raport analitic s-a constatat că starea de lucruri în organizarea activităţilor de realizare a justiţiei şi conduita judecătorilor s-a îmbunătăţit.

Pe parcursul anului au fost examinate materiale de încălcare a normelor de etică şi a principiului de imparţialitate. Ca urmare au fost sancţionaţi disciplinar 11 judecători.

Considerăm că modificarea bugetelor instanţelor judecătoreşti a constituit un pas important în asigurarea activităţii justiţiei cu mijloace financiare necesare. Pentru anii 2008 şi 2009 au fost alocate sume pentru renovarea a 28 judecatorii, iar unele deja sunt reparate.

În domeniul formării profesionale continue, accentele vizează etica profesională, jurisprudenţa CEDO, calitatea actelor procesuale etc. Judecătorii trebuie sa conştientizeze faptul că formarea profesională continuă este obligatorie. În ultima perioadă se studiază intens Convenţia Europenă pentru Drepturile Omului şi a jurisprudenţei CEDO, au fost elaborate şi publicate în acest sens ghiduri, modele de acte procesuale, manuale, studii etc. S-au inaugurat paginile web ale Curţilor de Apel şi Curţii Supreme de Justiţie şi se pregăteşte publicarea hotărârilor judecătoreşti,

Consiliul Superior al Magistraturii a elaborat şi a adoptat Regulamentul model de ordine internă, Regulile de conduită al colaboratorilor instanţei judecătoreşti, Ghidul conflictelor de interese, Regulamentele de desfăşurare a concursurilor de suplinire şi de atestare a grefierilor.

Este necesar de consolidat în continuare aparatele instanţelor judecătoreşti. Instituirea funcţiilor de referenţi vor fi de mare ajutor judecătorilor în pregătirea dosarelor, selectarea practicilor din domeniu, perfectarea proiectelor de hotărâri şi alte documente procesuale.

Recent, Guvernul a acordat Consiliului Superior al Magistraturii o parte din imobilul de pe bul. Ştefan cel Mare 200 (et. 4), unde va fi amplasat Consiliul Superior al Magistraturii cu toate structurile sale.

Concomitent, am propus instituirea funcţiilor de judecători de rezervă din cadrul Consiliului, care vor fi propuşi pentru activitate temporară în locul judecătorilor detaşaţi în Consiliul Superior al Magistraturii, în inspecţia judiciară, în Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii, în Institutul Naţional al Justiţiei, deputaţi în Parlament, în concediu de maternitate.

Dorim să menţionăm cu o deosebită plăcere şi recunoştinţă aportul atât financiar cât şi logistic al Programului pentru Buna Guvernare a Corporaţiei SUA „Provocările Mileniului", graţie căruia instanţele judecătoreşti au fost dotate cu calculatoare, imprimante şi alt echipament în număr total de circa 2000 unităţi. Utilarea şi renovarea modernă a judecătoriilor Ungheni, Rezina, Comrat este nepreţuit.

Consiliul Superior al Magistraturii va colabora şi în continuare cu presa. Aceasta nu trebuie privită ca un adversar, dar ca un partener. Presa trebuie să valorifice o cultură corectă despre justiţie, despre respectarea actului de justiţie şi să nu promoveze o abordare agresivă cu tendinţe de fraudare, de coruptizare a sistemului.

Pentru formarea în continuare a unui sistem judiciar independent şi eficient Consiliul Superior al Magistraturii îşi propune în anul 2009 realizarea următoarelor obiective:

- consolidarea capacităţii administrative a organului de autoadministrare judecătorească;
- arantarea independenţei justiţiei prin utilizarea unor practici manageriale obiective şi transparente;
- perfecţionarea pregătirii profesionale a judecătorilor şi colaboratorilor aparatelor instanţelor;
- consolidarea capacităţilor instanţelor prin optimizarea resurselor umane atât de judecători, cât şi de personalul auxiliar;
- sporirea calităţii actului de justiţie şi stabilirea unei practici judiciare unitare prin pregătirea profesionistă şi îmbunătăţirea accesului la legislaţie şi jurisprudenţă;
- realizarea unei transparenţe a activităţii instanţelor de judecată şi a Consiliului Superior al Magistraturii;
- respectarea principiului de imparţialitate şi a conduitei profesionale etice;
- asigurarea integrităţii sistemului judiciar şi sporirea capacităţii atât instituţionale, cât şi organizatorice, de luptă împotriva factorilor de corupţie;
- creşterea încrederii în actul de justiţie prin asigurarea unei durate predictibile a proceselor şi a desfăşurării eficiente a acestora.

Consiliul Superior al Magistraturii urmează să se afirme şi în continuare ca organ eficient de autoadministrare, având capacitatea de a-şi îndeplini toate

îndatoririle legale şi constituţionale pentru reformarea sistemului judecătoresc întru atingerea unui nivel înalt de organizare şi efectuare a unei justiţii de nivel european.

Unificarea practicii judiciare

Extras din discursul Preşedintelui Curţii Supreme de Justiţie – Ion MURUIANU

Întrunirea anuală a judecătorilor convocată de Consiliul Superior al Magistraturii are două scopuri majore: consolidarea independenţei justiţiei, şi obţinerea încrederii publicului în sistemul judiciar.

Independenţa constituie o condiţie importantă la înfăptuirea justiţiei, dar nu este o valoare prin ea însăşi, ci trebuie asigurată prin o serie de garanţii. Astfel, legislativul are sarcina să garanteze independenţa judecătorilor prin norme de drept, inclusiv privind desemnarea şi durata mandatului judecătorului, privind sancţionarea persoanelor sau a autorităţilor care încearcă să influenţeze prin orice modalitate judecătorii. Executivul are sarcina să asigure realizarea protecţiilor adecvate împotriva presiunilor exterioare, inclusiv prin salarizarea corespunzătoare, prin dotarea cu sedii şi tehnologie modernă. Justiţiei îi revine cea mai importantă şi dificilă misiune: de a-şi asigura singură independenţa autentică printr-un intens, perseverent şi continuu proces de educaţie şi instruire a tuturor celor implicaţi în înfăptuirea şi administrarea justiţiei şi prin procedarea energică la înlăturarea din rîndul magistraţilor a celor incompetenţi şi corupţi.

Realizarea unei practici unitare constituie un corolar al independenţei justiţiei, întrucît într-o societate democratică, aplicarea unitară a legii sporeşte şi menţine prestigiul sistemului judiciar. Şi, dimpotrivă, lipsa practicii unitare denotă slăbiciunea şi neputinţa justiţiei, precum şi neîncrederea, suspiciunea justificată a societăţii.

În acelaşi timp, trebuie să recunoaştem, după cum a făcut-o şi C.E.D.O. în hotărîrile sale, că existenţa divergenţelor de jurisprudenţă este inerentă oricărui sistem judiciar, care se bazează pe un ansamblu de instanţe de fond ce au autoritate asupra competenţei lor teritoriale. Dar, toate contradicţiile de jurisprudenţă existente la nivelul instanţelor inferioare trebuie soluţionate şi înlăturate de Curtea Supremă de Justiţie.

Curtea Supremă de Justiţie încearcă să-şi exercite rolul de formare şi menţinere a jurisprudenţei unitare prin adoptarea hotărîrilor cu caracter explicativ ca urmare a generalizării practicii judiciare. Jurisprudenţa instanţei supreme, de asemenea, este o călăuză pentru judecătorii instanţelor inferioare în interpretarea şi aplicarea corectă şi unitară a normelor de drept substanţial şi procedural.

În ultimele decenii s-a considerat că jurisprudenţa nu poate fi calificată izvor de drept, deoarece judecătorul nu creează dreptul, ci îl aplică la un caz concret, iar soluţia pe care aceasta o pronunţă nu îndeplineşte cerinţa esenţială a normei juridice de a avea un caracter de generalitate. În acelaşi timp, ţin să menţionez că prevederile legale actuale şi hotărîrile C.E.D.O. impun revalorificarea jurisprudenţei realizată de instanţa supremă, atribuindu-i caracterul de *izvor subsidiar de drept*.

Un exemplu elocvent este Codul de procedură penală care prevede că recursul poate fi depus împotriva deciziilor instanţei de apel inclusiv şi în cazul când norma de drept aplicată contravine unei hotărâri a Curţii Supreme de Justiţie privind aplicarea aceleiaşi norme (art. 427, alin. (1), pct. 16). Mai mult decât atât, art. 431 din legea procedural penală obligă judecătorul instanţei sesizate cu cerere de recurs să determine jurisprudenţa care vizează problemele de drept similare celor litigioase.

O altă lege ce subliniază natura jurisprudenţei este cea „Cu privire la statutul judecătorului", care califică fapta judecătorului de interpretare sau aplicare neuniformă a legislaţiei drept abatere disciplinară (art. 22, alin. (1), lit. b).

Un argument final îl constituie hotărîrile C.E.D.O. care sunt direct aplicabile în sistemul de drept al Republicii Moldova, având forţă constituţională şi supralegislativă. Astfel, instanţa europeană a statuat că obligaţia judecătorilor de a se conforma unei jurisprudenţe stabilite în secţii unite de instanţa supremă a unei ţări nu contravine caracterului independent al unui tribunal, deoarece reunirea în camere sau secţii a unei înalte jurisdicţii are ca scop conferirea unei autorităţi deosebite unor decizii de principiu în domenii importante ale activităţii judiciare, fără ca prin aceasta să se aducă atingere dreptului şi îndatoririi instanţelor inferioare de a examina, în totală independenţă, cauzele concrete ce le sunt deduse soluţionării.

Însă, deşi legea este determinată în modul cel mai precis, deşi Curtea Supremă de Justiţie încearcă să facă eforturile necesare pentru realizarea dezideratului de practică corectă şi unitară, este surprinzător faptul că judecătorii instanţelor inferioare pronunţă dispoziţii contrare legii şi contrare practicii judiciare. Mai mult decît atît, astăzi se întîlnesc situaţii cînd chiar la nivelul Curţii Supreme de Justiţie, mai grav – la nivelul aceluiaşi colegiu, există practică neunitară în acelaşi gen de litigii. În acest context, este important de notat că jurisdicţia europeană pronunţă hotărîri de condamnare de fiecare dată cînd înseşi instanţele supreme de justiţie au devenit sursa nesiguranţei juridice, prin faptul că pronunţă decizii diferite în privinţa domeniului de aplicare a aceleiaşi legi (a se vedea: Baranowski împotriva Poloniei nr. 28358/95, CEDO 2000-III, Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei, nr. 48553, paragr. 97, CEDO 2002-VII, Beian împotriva României, nr. 30658/05, C.E.D.O. 2007). În asemenea cazuri, C.E.D.O. respinge categoric argumentul Guvernului precum că instanţelor de judecată le revine sarcina de a interpreta dreptul intern, menţionînd că practica judiciară neunitară este contrară principiului siguranţei publice.

În vederea creării unui mecanism capabil să asigure coerenţa practicii, se impune completarea Codului de procedură civilă cu instituţia demersului în interesul legii în baza căruia Preşedintele Curţii Supreme de Justiţie şi Procurorul General ar avea dreptul să sesizeze Plenul pentru a se pronunţa asupra chestiunilor de drept care au primit din partea instanţelor judecătoreşti o soluţionare eronată sau diferită de practica judiciară naţională ori de jurisprudenţa C.E.D.O. Existenţa acestei noi instituţii va face posibilă crearea unor pîrghii legale pentru identificarea abaterilor de la jurisprudenţă şi pentru sancţionarea severă a magistraţilor de toate nivelele care au devenit sursa incertitudinii juridice.

Reformele anticorupție în viziunea societății civile

În numerele anterioare ale publicației noastre v-am informat despre cele trei rapoarte de monitorizare a Guvernului de către societatea civilă, privind implementarea Planului Preliminar pe Țară (PPȚ), scopul acestora fiind analiza obiectivă a progreselor și a perspectivelor de implementare a reformelor anticorupție de către autoritățile publice centrale incluse PPȚ.

Recent Alianța Anticorupție (AAC) și membrii săi au prezentat în cadrul unei conferințe de presă cel de-al patrulea raport trimestrial consolidat de monitorizare.

În linii generale, AAC a apreciat efortul depus de autorități în vederea implementării reformelor anticorupție. Mircea Eșanu, secretarul AAC, a specificat că în acest sens au fost depuse eforturi majore de către instituțiile guvernamentale autohtone, acestea beneficiind de suport din partea instituțiilor americane. Menționăm că PPȚ este finanțat de Guvernul Statelor Unite care a alocat 24,7 mln. de dolari SUA.

Potrivit raportului însă, se constată că mai rămân un șir întreg de restanțe, dar multe dintre acestea nu țin de competența instituțiilor monitorizate.

Astfel, privind lucrurile dintr-o perspectivă pozitivă, în urma monitorizării efectuate pe parcursul anului 2008, specialiștii afirmă că PPȚ are un impact pozitiv asupra sistemului judecătoresc, monitorizat de Agenția pentru Susținerea Învățământului Juridic și a Organelor de Drept „Ex Lege", în ceea ce privește prevenirea și combaterea corupției. Identificând situația reală, Valeriu Zubco, reprezentant „Ex-Lege", a subliniat că și Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Justiției sunt deschise pentru colaborare și au întreprins eforturi de a implementa în termenii prevăzuți de PPȚ reformele esențiale din sistemul judecătoresc. Aici putem menționa elaborarea unui șir de acte normative pentru a disciplina condițiile existente în sistem, crearea paginilor web, înregistrarea audio și video a ședințelor de judecată în judecătoriile-pilot.

La momentul raportării nu au fost realizate complet mai multe acțiuni, iar recomandările făcute întru îmbunătățirea situației din acest domeniu vizează crearea paginilor web ale instanțelor de judecată; dotarea instanțelor-pilot cu echipament de înregistrare și programe soft de transcriere; asigurarea accesului la portalul instanțelor judecătorești prin intermediul instanțelor paginilor web; efectuarea lucrărilor de modernizare în judecătoria Comrat și curtea de Apel Chișinău; crearea și lansarea portalului instanțelor de judecată; urgentarea publicării hotărârilor judecătorești pe pagina web a curților de apel; insistența asupra modificării Codului de Procedură Civilă și Codului de Procedură Penală privind înregistrarea video-audio a ședințelor judecătorești; insistența aprobării de către Guvern a conceptului de finanțare adecvată a justiției în scopul asigurării independenței financiare a sistemului judiciar etc.

În opinia lui M. Eșanu cele mai remarcabile succese, au fost înregistrate în sistemul sănătății, monitorizat de către Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CreDO). Instituțiile medico-sanitare supuse monitorizării au demonstrat deschidere și transparență în procesul de realizare a obiectivelor din PPȚ. Cu toate acestea există o parte din activități nerealizate ce țin de modificările legislative și instituționale. Recomandările principale făcute acestui sistem de către specialiști includ: instituirea mecanismelor eficiente de monitorizare a implementării standardelor și protocoalelor medicale; asigurarea funcționalității paginilor electronice a instituțiilor medicale, îmbunătățirea cooperării și consultării cu sectorul privat din domeniul sănătății; transparența și realizarea mai facilă a procedurilor de procurări publice.

În urma monitorizării sistemului fiscal de către Transparency International-Moldova (TI-Moldova) experții constată că o bună parte dintre activitățile planificate în sfera reformei fiscale tergiversează. Cele mai mari întârzieri se înregistrează în activitatea de creare și implementare a sistemului informațional automatizat e-Declarații, a mecanismului de reprezentare în mod electronic, a dărilor de seamă SFS, realizarea și implementarea mecanismului de autodeservire a contribuabililor la distanță, prin intermediul rețelelor globale Internet. De asemenea în întârziere este și crearea Institutului Medierii Fiscale, elaborarea și adoptarea legii privind medierea fiscală, crearea și implementarea sistemului informațional „Barcod". De menționat că TI-Moldova evaluează colaborarea cu IPFS în cadrul monitorizării PPȚ drept una constructivă.

În ceea ce privește Sistemul Vamal (SV) Centrul Pro Marshall din Republica Moldova remarcă o îmbunătățire a procesului de implementare de către SV a activităților din PPȚ. Exprimat statistic, 20 de activități au fost realizate complet înainte de termenul stabilit, 5 activități sînt în curs de desfășurare, iar 2 activități sunt realizate parțial. Recomandările propuse și care vizează activitatea SV țin de crearea în cadrul SV a serviciului de mediatori; asigurarea transparenței criteriilor de stabilire a valorii mărfii în vamă și a procesului de identificare a provenienței mărfii supuse import-exportului; realizarea garanțiilor sociale pentru colaboratorii vamali; dotarea suplimentară cu echipament special de detectare; crearea echipelor mixte de monitorizare în scopul prevenirii corupției și contrabandei la frontieră; instalarea unor terminale informative electronice în zona de acces a birourilor și posturilor vamale.

Același lucru este valabil și pentru Ministerul Afacerilor Interne (monitorizat de Centrul Pro Marshall) care a realizat 35 din cele 39 de activități planificate. Aplicarea continuă a noilor metode și tehnici de evaluare în sistemul de atestare a colaboratorilor; continuitatea instruirilor, evaluarea și organizarea unor teste în vederea cunoașterii și verificării aplicării codului de etică și deontologie polițienească de către colaboratori; crearea unei echipe de monitorizare și actualizare a instruirii personalului specializat din cadrul MAI în vederea prevenirii unor potențiale acte de corupție în organele afacerilor interne constituie domeniile cheie spre realizarea cărora trebuie să se orienteze MAI.

La momentul finisării monitorizării, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției a constatat că Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) a realizat din numărul total de acțiuni (38) doar 23, 12 acțiuni au fost realizate parțial și sunt în derulare, iar 3 acțiuni nu au fost realizate. Totodată, rezultatele unui sondaj efectuat de TI-Moldova demonstrează că CCCEC a înregistrat evoluții pozitive la toate capitolele (victimizarea, presiunea și răspândirea corupției, credibilitatea CCCEC și profesionalismul colaboratorilor CCCEC).

Cât privește disponibilitatea, eficacitatea, relevanța și eficiența măsurilor direcționate spre implementarea PPȚ, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției constată că în cadrul CCCEC mai există riscuri de corupție generate de gradul avansat de discreție administrativă. Noua reorganizare a CCCEC trezește anumite îngrijorări deoarece aceasta poartă un caracter de conjunctură, menită să soluționeze unele probleme neesențiale, eventuale poate chiar și imaginare. În urma analizei indicatorilor impactului politicilor anticorupționale, pe parcursul tuturor trimestrelor de monitorizare în CCCEC, monitorii au ajuns la aceiași concluzie: impactul politicilor anticorupționale în cadrul CCCEC nu va putea fi palpabil atâta timp cât eforturile considerabile (trening-uri, conferințe de presă, mese rotunde, ședințe neformale, concepții etc) ale CCCEC nu vor fi sprijinite tehnic și financiar din bugetul de stat.

Pe lîngă monitorizarea reușitelor reformelor PPȚ, AAC a apreciat cu un indicator mediu de 4,1 deschiderea spre colaborarea cu societatea civilă a instituțiilor monitorizate în trimestrul patru al anului 2008. Acesta fiind cel mai mare scor **înregistrat** în procesul de monitorizare (scorul maxim fiind 5).

Și reprezentanții instituțiilor monitorizate au apreciat la rândul lor aportul societății civile în vederea diminuării fenomenului corupției în stat.

Activitatea AAC de monitorizare este parte a programului „Consolidarea Capacităților de monitorizare a societății civile în Moldova", implementat de Academia pentru Dezvoltare Educațională (AED). Programul este finanțat de Corporația Provocările Mileniului (MCC) și administrat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul Planului Preliminar pe Țară pentru Republica Moldova. Scopul general al programului constă în consolidarea capacităților de monitorizare și advocacy ale organizațiilor societății civile și mass-media, pentru a contribui la prevenirea și combaterea corupției în Moldova.

Irina BUREA,
irinaburea@usm.md

www.gov.md

Reuniunea Conferinței Regionale OIM

Prim-ministrul a făcut o prezentare a situației economice și sociale în Republica Moldova, precum și a acțiunilor întreprinse de Guvern în vederea diminuării impactului crizei economice globale asupra economiei țării. Una din ideile principale asupra căreia au insistat participanții la Conferință a constat în necesitatea consolidării protecției sociale a angajaților în perioada de criză, ne-admiterea diminuării capacității de plată a populației, iar prin aceasta și a consumului – element vital pentru activitatea economică în condițiile de criză.

Prim-ministrul a avut o întrevedere bilaterală cu directorul general al Organizației Internaționale a Muncii (OIM), Juan Somavia, discutăm despre colaborarea dintre această organizație internațională și Republica Moldova. Părțile au convenit asupra lansării în contextul Strategiei de țară a OIM a unui studiu al situației remunerării în economia informală din Republica Moldova. Studiul va permite identificarea unor soluții pentru acest viciu social – achitarea salariilor în plic, care lipsește angajații de garanțiile sociale atât de importante mai ales în timpul crizei economice mondiale.

Acord de cooperare economică

Republica Moldova și Coreea de Sud vor semna în timpul apropiat un acord în domeniul cooperării economice, care prevede crearea unei comisii mixte interguvernamentale.

Proiectul documentului se referă la realizarea proiectelor în domeniul cooperării economice, schimbului de experiență precum și de studenți și stagiari. Totodată, acesta prevede participarea agenților economici din ambele țări la expoziții și târguri internaționale.

Domeniile prioritare de cooperare între cele două țări stipulate în viitorul accord sunt: cel energetic, tehnologia informației și comunicațiilor, transport, protecția mediului înconjurător, construcții etc.

Potrivit datelor statistice, în perioada ianuarie-noiembrie 2008 Republica Moldova a importat din Coreea de Sud circa 3,5 mln. USD, în special automobile și electrocasnice. Totodată, exporturile de produse moldovenești în această țară au fost destul de modeste constiuind 25,8 mii USD

Implementarea parteneriatului public privat

Aspecte privind implementarea parteneriatului public privat și a serviciilor private de sănătate au fost discutate de experți internaționali și factori de decizie din cadrul Ministerului Sănătății în cadrul unui seminar la Chișinău.

În ultimii ani, în sistemul de sănătate au crescut semnificativ investițiile din buget, dar mai sunt careva carențe care nu pot fi acoperite. Parteneriatul public privat ar permite pacienților să beneficieze de o serie de servicii și aparataj performant pe care l-ar pune la dispoziție serviciile de sănătate private. În prezent, în Moldova activează circa 500 de instituții medicale private care ar putea implementa cu succes un parteneriat public cu autoritățile centrale în oferirea mai multor servicii medicale. În Moldova ar putea fi implementat cu succes parteneriatul public privat în sănătate, deoarece există tradiții de medicină privată. Ar fi binevenită în Moldova crearea unui parteneriat public privat în domeniul imagisticii și radiologiei, deoarece cabinetele existente în cadrul spitalelor nu dispun de aparataj performant, dar ar putea fi pus la dispoziție de agenții privați. Ar putea fi implementate cu succes parteneriate în domeniul laboratoarelor de investigație și a centrelor de dializă renală, dar și în domeniul serviciilor de chimio și radio terapie a bolnavilor de cancer.

Seminarul la care au participat circa 500 de medici și reprezentanți ai instituțiilor private din Moldova și România face parte din Proiectul „Servicii de Sănătate și Asistență Socială", finanțat de Banca Mondială.

ANRE nu va modifica tarifele la gaze

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) nu va modifica tarifele actuale la gazele naturale livrate consumatorilor, deși la 1 ianuarie prețul de achiziție a gazelor procurate de la "Gazprom" din Federația Rusă pentru Moldova a crescut cu 17%. Agenția a primit de la SA "Moldovagaz" confirmarea noului preț de import al gazelor naturale pentru trimestrul I, în mărime de $332,6 pentru o mie de metri cubi, față de $283 din trimestrul IV al anului 2008.

Potrivit directorului general al ANRE, Vitalie Iurcu, Agenția, luând în considerare preconizata micșorare ulterioară a prețului de achiziție a gazelor, precum și obținerea de către "Moldovagaz", în 2008, a unor venituri neprevăzute de la aprecierea valutei naționale și creșterea volumelor de gaze suplimentar tranzitate, nu va modifica tarifele actuale de livrare a gazelor.

Un primar este învinuit de corupţie

Trei persoane au protestat luni, 9 februarie, în faţa Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei (CCCEC), acuzând instituţia respectivă de faptul

că l-ar proteja pe primarul localităţii Codru, Vitalie Mazur. Protestatarii îl învinuiesc pe acesta din urma de corupţie şi spun că au adresat nenumărate plângeri Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei, Procuraturii Anticorupţie şi Procuraturii Generale, dar că, niciodată, nu au primit un răspuns clar. Potrivit unuia dintre protestatari, primarul de la Codru a săvârşit mai mult de 10 infracţiuni pasibile de pedepse penale, dar nu a fost tras până acum la răspundere.

"Primarul este protejat"

„Primarul fură oraşul nostru, iar CCCEC, Procuratura Anticopruţie şi Procuratura Generală îl protejează. Mai mult decât atât, primarul dă în arendă loturi de pământ fără a desfăşura licitaţii, motiv pentru care am depus, din aprilie 2008, între 40 şi 50 de plângeri la CCCEC. În unul din cazuri, primarul a dat în folosinţă gratuit unui atelier de vulcanizare trei ari de teren, lipsind astfel de venituri bugetul oraşului. Sesizat de mine, CCCEC a decis însă să nu iniţieze o cauză penală pe acest caz", afirmă Serghei Diacov - unul dintre protestatari. Din spusele acestuia mai rezultă că primarul ar fi susţinut de un grup de consilieri orăşăneşti care au aprobat la prima şedinţă a consiliului din acest an alocarea unei sume de 240 mii lei pentru procurarea automobilului de serviciu al primarului, suma reprezentând 10% din bugetul oraşului Codru. Rita Babina, o altă protestatară, s-a plâns presei că în prima lună, când a ocupat funcţia de primar, Vitalie Mazur şi-a procurat un fotoliu în valoare de 5 mii de lei. Aceasta susţine că "o persoană care iubeşte poporul şi doreşte să aducă oraşului Codru lumină, bunătate şi înviere, niciodată nu şi-ar fi permis un asemenea gest imoral şi ar fi lucrat pentru locuitori stând chiar şi pe un taburet de lemn".

"Diacov este manipulat"

Serviciului de presă al CCCEC a refuzat să comenteze acuzaţiile, precizând că este dreptul oricărui cetăţean să-şi exprime liber părerea. Primarul oraşului Codru însă, a remarcat că acest proces este regizat de oponenţii săi care vor să obţină eliberarea lui din funcţia de primar.

"Tot ceea ce a obţinut Diacov este ilegal. Dosarele dânsului sunt în judecată. Acesta poate fi şi un motiv pentru care el protestează. Pământ, bani nu dă primarul, dă consiliul după legislaţia în vigoare. Întradevăr, atunci când am venit, ca să nu iau aura pozitivă ori negativă a altui om, unicul lucru pe care l-am cumpărat eu pentru primărie şi de care mă folosesc personal, acesta este fotoliul", a remarcat Vitalie Mazur.

"A vrut să-şi dea foc"

În luna mai a anului trecut, Serghei Diacov a desfăşurat un protest la aceeaşi temă în faţa Primăriei Chişinău. El a ameninţat atunci că îşi va da foc chiar în faţa Primăriei, dacă primarul general, Dorin Chirtoacă nu va interveni pentru a soluţiona problema iscată în relaţia cu primarul de Codru, Vitalie Mazur. Diacov a adus atunci la protest şi doi copii ai săi, inclusiv unul de vârstă fragedă. Poliţiştii au reuşit atunci să-i facă pe protestatari să predea sticlele cu combustibil.

Stelina CIOBANU
www.stelinacibanu@usm.md

Soacra i-a distrus căsnicia

Frumoasă la chip, mamă grijulie şi gospodină de invidiat a fost Maria Isai (prenume inventat) din Soroca. Iar când soţul plecase la o altă femeie, Maria îl urâse de moarte. Copiii însă au fost cei care au avut de suferit cel mai mult, aceştia fiind impuşi zile întregi să cerşească pe străzi ca să câştige bani pentru a-şi cumpăra câte ceva de mâncare.

S-au căsătorit după trei zile de când s-au cunoscut

Dragoste mare fusese între Maria şi Ion. Soarta a făcut ca cei doi să se cunoască la ziua de naştere a unei prietene de-a Mariei. S-au văzut, s-au plăcut şi numai după două zile de iubire, uite că Ion apare la poarta fetei cu un buchet mare de flori ca să o ceară de nevastă. Ea, fată zveltă şi mândră, cu studii superioare, profesoară în sat, el, fecior de primar cu studii în economie – o pereche de invidiat. A fost o nuntă cum nu a mai văzut satul şi o mare veselie în mahalaua primarului.

Fericirea a durat doar câteva luni

Nu peste mult timp, şi-au anunţat părinţii că-i vor face bunici. Badea Costache, primarul satului, era în aşteptarea nepotului mai ceva ca părinţii copilului. Cea care a fost însă împotriva copilului şi în general împotriva relaţiei dintre cei doi, fusese mama soacră din simplul motiv că nora era chiar nepoata celui pe care femeia l-a iubit în tinereţe, dar care a părăsit-o pentru o altă femeie – bunica Mariei. Să fi avut fata vreo trei luni de sarcină când au început problemele.

Şi-a părăsit nevasta şi s-a mutat cu traiul la mamă-sa

După ce au făcut nunta, tinerii însurăţei s-au mutat să traiască aparte de părinţi. Au închiriat o căsuţă.Trebuie să vă spun că Maria a rămas orfană de la 20 de ani, părinţii ei decedaseră într-un accident rutier. Cea care o îndruma era bunică-sa. Vă spuneam, toate bune şi liniştite au fost până când mama soacră şi-a înteţit vizitele la scumpul fecior. Uite că odată îi găseşte odihnindu-se în pat, uite că a doua oară îi găseşte privind televizorul, fapt ce o înnebunea pe soacră. Nu o singură dată şi-a luat la badjocorit nora că nu este gospodină, că nu găteşte cum se cuvine şi că doarme prea mult. Nu i-a fost greu să-l convingă şi pe fecioră-său că Maria nu-l merită Într-o seara acesta a venit cu maică-sa, şi-a luat toate boarfele şi dus a fost. Şi uite că rămâne Maria fără soţ în a şaptea lună de sarcină.

Copilul i-a înmuiat sufletul

N-a mai ştiut femeia de el până când a adus pe lume copilul. Bunicii sale, Maria nu i-a spus nimic pentru că nu vroia să-i facă necaz. Cel care o ajuta pe fată era chiar tatăl socru. Acesta se furişa noaptea şi venea de-şi vizita nora, iar dacă nu putea să vină, trimitea servitoarea primăriei de-i aducea Mariei câte ceva deale gurii şi nişte bani de cheltuială. Tot socrul a fost şi cel care se înţelesese cu cineva de la capitală să se dea drept tatăl copilului şi să-l ajute s-o interneze pe fată la maternitate.

Ion s-a întors la familie

I se topise lui Ion inima când auzise că-i născuse Maria un flăcău sănătos. N-a mai răbdat, a luat de la maică-sa o pâine, nişte lapte şi a venit la soţie. La ea a şi rămas peste noapte. A doua zi, şi-a luat inima în dinţi, s-a dus la maică-sa şi i-a spus că se întoarce la familia sa. Aşa au trăit aproape doi ani în linişte şi dragoste. Nu peste mult timp, Maria îi mai dăruise un băiat. Dar, vorba ceea, după bine trebuie neapărat să te aştepţi şi la rău.

Soacra îi pune gând rău nurorii

Deşi trecuse mai bine de doi ani, soacra nu se putea împăca cu gândul că Ion al ei este însurat cu femeia pe care ea nu o place. Nu i-a trebuit mult nici de această dată soacrei ca să scape iar de noră. Chitise momentul când Ion tocmai se întorsese dintr-o deplasare din Rusia şi a început să-i toarne verzi şi uscate despre noră-sa: ba că atunci când Ion era în deplasare la poarta ei stăteau în rând bărbaţii, ba că a dormit câteva nopţi şi în barul din sat, ba că-şi lăsa copii cu o vecină iar ea se distra. Şi vorba ceea, unde ai văzut fecior să n-o creadă pe mamă. Uite că se pomeneşte Maria singură şi cu doi copii în braţe. Soacra, ca să se convingă că Ion nu se va mai întoarce la femeie, îi găseşte feciorului o văduă din satul vecin şi îl cunună cu aceasta. De scârbă, socrul fetei făcuse un atac de cord şi decedase. Astfel, fata chiar se pomenise în mijlocul unei prăpastii. Ce să te faci în ziua de azi cu doi puradei în braţă, fără un ban grămadă şi fără un serviciu, căci trebuie să vă mai spun că tot mama soacră avuse grijă să aranjeze totul astfel ca Maria să fie eliberată şi de la lucru de la şcoală.

Cruntă răzbunare

Cruntă răzbunare! Dar, cum vă spuneam, cei care au avut de suferit cel mai mult au fost acei doi copilaşi nevinovaţi, trimişi să cerşească în stradă pentru a întreţine familia. Maria parcă nu auzea şi nici vedea. Umbla hoinărind şi ea pe străzi parcă mereu căuta ceva şi nu găsea. Vecinii chiar chemaseră şi medicii de la Spitalul de Psihiatrie din Chişinău, poate o tratează cumva. Femeia se dovedise sănătoasă, dar faptul că soartu fusese atât de nemiloasă cu ea, o făcuse să privească cu alţi ochi lumea.

Viaţa însă trece şi rana se tratează. Acum, Maria lucrează la Chişinău. Este o femeie în toată firea. Băieţii, înalţi ca doi brazi, sunt mândria femeii. De tatăl lor spun că nu ştiu nimic şi nici nu vor să ştie. Maria este fiinţa căreia le datorează respectul şi dragostea.

Stelina CIOBANU
www.stelinacibanu@usm.md

www.procuratura.md

10 ani pentru trafic de fiinţe umane

2 persoane au fost condamnate la câte 10 ani de detenţie pentru trafic de fiinţe umane. Sentinţa a fost pronunţată de Judecătoria Cantemir, după ce procurorii au reuşit să demonstreze că Gorceag Violeta şi Botuşneanu Cristian au înşelat o tânără, promiţându-i s-o angajeze cu un salariu de 800 de dolari la un magazin de haine din Turcia. La destinaţie, însă, fata a fost impusă să se prostituieze, iar Gorceag V. îşi însuşea banii de la fiecare client deservit de către victimă.

Detenţiune pe viaţă pentru omor

Recent, prin sentinţa Judecătoriei Călăraşi au fost condamnaţi:

Luncaşu Serghei (36 ani) şi **Burghelea Valeriu** (20 ani) la **detenţiune pe viaţă** pentru tâlhărie, omor intenţionat a mai multor persoane şi determinarea minorului **Burghelea Vasile** (17 ani) la săvârşirea unor infracţiuni (tâlhărie, omor intenţionat), ultimului fiindu-i stabilită o pedepsă de **12 ani şi 6 luni de închisoare.**

Condamnată pentru tâlhărie**,** dar având la întreţinere 3 copii minori, **Rădean Viorica** (23 ani), a fost judecată, în cazul ei fiind aplicată Legea (privind amnistia) nr.188-XVI din 10.07.2008 în legătură cu declararea anului 2008 an al tineretului.

În baza probelor prezentate de către procurori, instanţa a stabilit că la 17.04.08, Luncaşu S., concubina sa Rădean V., fraţii Burghelea V. şi minorul Burghelea V., fiind toţi în stare de ebrietate, au venit pe teritoriul cantonului nr.14, Ocolul silvic Călăraşi cu scopul sustragerii de bunuri.

Intrând forţat în localul cladirii cantonului unde se aflau paznicul şi concubina lui, au sustras bunuri materiale în sumă de 4985 lei.

După comiterea furtului, paznicului i-au fost aplicate lovituri cu o bară de metal, pricinuindu-i astfel multiple vătămări corporale grave în urma cărora bărbatul a decedat.

Fraţii Burghelea, la sugestia lui Luncaşu S, au omorât-o şi pe concubina paznicului după care au îngropat-o.

După comiterea infracţiunilor menţionate, ultimii au pătruns în casa unui locuitor din s.Cioresti, raionul Nisporeni, l-au bătut, l-au lovit cu un topor, cauzându-i vătămări corporale grave, în urma cărora victima a decedat.

Potrivit procurorului, inculpaţii Luncaşu S., Burghelea V. şi Burghelea V. au mai fost condamnaţi în repetate rânduri, însă pedepsele stabilite prin sentinţele anterioare nu şi-au atins scopul.

Evoluţia cazului „Şambra"

Prin sentinţa judecătoriei sect. Râşcani, Mihai Şambra a fost recunoscut vinovat de denunţare calomnioasă, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 200 u.c. (4 mii de lei). Operatorul PRO TV Mihai Şambra a semnat un acord de recunoaştere a vinovăţiei.

Reamintim că Procuratura capitalei a examinat denunţul lui Mihai Şambra privind presupusa reţinere şi deţinere ilegală a acestuia, de la data de 08.10.2008, în jur de ora 22^{00} până la data de 09.10.2008, ora 07^{00}, în incinta comisariatului de poliţie Buiucani, precum şi maltratarea sa de către poliţişti.

În urma investigaţiilor efectuate, procurorii au constatat că afirmaţiile lui M.Şambra nu şi-au găsit confirmarea, ele fiind combătute prin declaraţiile mai multor martori. În cadrul controlului s-a mai stabilit faptul că M.Şambra a influenţat declaraţiile unor persoane în favoarea sa.

Militari pe banca acuzaţilor

Procuratura militară Chişinău a finalizat urmărirea penală şi a deferit justiţiei cauza penală a 3 militari în termen din Batalionul cu Destinaţie Specială.

Frumusachii Denis, Olaru Pavel şi Chitic Petru sunt învinuiţi de către procurori că în perioada 19 – 24 noiembrie 2008, în timp ce se aflau la tratament în secţia boli infecţioase a Spitalului Clinic Militar Central, au aplicat sistematic şi fără motive acţiuni de batjocură şi forţă fizică faţă de doi soldaţi ce se tratau în aceeaşi secţie.

În urma acţiunilor violente ale celor trei, părţilor vătămate le-a fost lezată demnitatea şi cauzate vătămări corporale.

Învinuiţii şi-au recunoscut vina încheind cu procurorul acord de recunoaştere a vinovăţiei.

Procurorii au dispus transmiterea învinuiţilor sub supravegherea comandantului unităţii militare – măsură preventivă aplicată în privinţa celor trei.

Dacă instanţa de judecată îi va recunoaşte culpabili de încălcarea regulilor statutare cu privire la relaţiile dintre militari (art.369 alin.(3) lit.a) CP), cei trei riscă de la 6 pînă la 12 ani de închisoare.

• *La solicitarea cititorilor*

Caracteristica generală a accidentelor de muncă

Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005, stabileşte modalitatea unică de comunicare, cercetare, înregistrare şi evidenţă a accidentelor de muncă, suportate de salariaţii care prestează munca la angajator, conform prevederilor legislaţiei în vigoare.

Accidentele se clasifică în:

accidente de muncă;

accidente în afara muncii.

Prin accident de muncă se înţelege un eveniment care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, stres psihologic, electrocutare, arsură, degerare, asfixiere, intoxicaţie acută, leziuni corporale provocate de insecte şi animale, de calamităţi naturale etc.), ca urmare a acţiunii unui factor de risc (însuşire, stare, proces, fenomen, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă (executant, sarcini de muncă, mijloace de producţie, mediu de muncă) şi care a condus la pierderea temporară sau permanentă a capacităţii de muncă ori la decesul salariatului, survenit:

a) în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau obligaţiilor de serviciu;

b) înainte de începerea sau după încetarea lucrului, când salariatul se deplasează de la intrarea în incinta întreprinderii, instituţiei, organizaţiei până la locul de muncă şi invers, îşi schimbă îmbrăcămintea personală, echipamentul individual de protecţie şi de lucru şi invers, preia sau predă locul de muncă şi mijloacele de producţie;

c) în timpul pauzelor stabilite, când salariatul se află pe teritoriul unităţii sau la locul său de muncă, precum şi în timpul frecventării încăperilor sanitaro-igienice sau auxiliare;

d) în timpul deplasării de la domiciliu la lucru şi invers, cu transportul oferit de unitate, în modul stabilit, precum şi în timpul îmbarcării sau debarcării din acest mijloc de transport;

e) în timpul deplasării de la unitatea în care este încadrat salariatul, până la locul de muncă, organizat în afara teritoriului unităţii, sau până la o altă unitate, şi invers, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă sau a obligaţiilor de serviciu, în timpul util pentru aceasta şi pe traseul stabilit al deplasării, indiferent de modul de deplasare sau mijlocul de transport utilizat;

f) în cadrul participării la acţiuni culturale, sportive sau la alte activităţi organizate de unitate în baza ordinului sau dispoziţiei emise de angajator;

g) în cadrul acţiunii întreprinse din proprie iniţiativă pentru prevenirea sau înlăturarea unui pericol ori pentru salvarea altui salariat de la un pericol în circumstanţele specificate la literele a),b),c),d) şi f);

h) în timpul instruirii de producţie sau practicii profesionale în bază de contract încheiat între angajator şi instituţia de învăţământ, între angajator, elevi şi studenţi.

Prin accident în afara muncii se înţelege un eveniment care a provocat vătămarea violentă a organismului salariatului, chiar dacă s-a produs în timpul de muncă al acestuia, la locul de muncă sau pe teritoriul unităţii, în afară de condiţiile menţionate mai sus, cauza directă a căruia este determinată de fapte ce nu au legătură cu îndeplinirea sarcinii de muncă sau obligaţiilor de serviciu (joacă, încăierare, automutilare intenţionată, sinucidere, cazuri de boală latentă şi moarte naturală, folosire a mijloacelor de producţie în scopuri personale fără permisiunea angajatorului sau conducătorului, comitere a unui furt din avutul unităţii, angajatorului, persoană fizică şi altele de acest gen). Activităţile, actele sau faptele menţionate în prezentul punct trebuie să fie confirmate prin documente corespunzătoare.

Accidentele de muncă şi accidentele în afara muncii se divizează în trei tipuri:

a) accident care produce incapacitate temporară de muncă - eveniment ce a provocat pierderea parţială sau totală de către salariat a capacităţii de muncă pentru un interval de timp de cel puţin o zi, cu caracter reversibil după terminarea tratamentului medical, confirmată de instituţia medicală în modul stabilit;

b) accident grav - eveniment care a provocat vătămarea gravă a organismului salariatului, confirmată de instituţia medicală în modul stabilit;

c) accident mortal - eveniment care a cauzat, imediat sau după un anumit interval de timp de la producerea lui, decesul salariatului, confirmat de instituţia de expertiză medico-legală în modul stabilit.

Accidentele se clasifică în:

a) accident individual, în urma căruia este afectat un singur salariat;

b) accident colectiv, în urma căruia sînt afectaţi, în acelaşi timp, în acelaşi loc şi din aceeaşi cauză, minimum doi salariaţi.

♦ *Avocatul dvs. la domiciliu*

La întrebări răspunde juristul
Vitalie MODRÂNGĂ
www.vitaliemodringa@usm.md

?

Rugăm să explicaţi cum se întocmesc listele electorale. Ne interesează în special care este modalitatea de înregistrare a cetăţenilor în listele electorale la noul loc de şedere.

Un grup de locuitori din mun. Chişinău

Conform art. 39 din Codul electoral listele electorale se întocmesc de către primărie, în două exemplare, pentru fiecare secţie de votare şi includ toţi cetăţenii cu drept de vot care, la momentul întocmirii listelor, domiciliază în raza acestora. După ce au fost întocmite, listele se verifică la domiciliul alegătorilor înscrişi în ele, se semnează de către primarul localităţii şi se aduc la cunoştinţă publică cel mai tîrziu cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor. Persoanele cu drept de vot care după ultima participare la alegeri şi-au schimbat locul de şedere, sunt în drept, cel tîrziu cu 45 de zile înainte de următoarele alegeri, să-şi declare locul nou de şedere la organul administrării publice locale, pentru a putea fi înscrise în lista de alegători în secţia de votare corespunzător locului şederii. Autorităţile administraţiei publice locale, în fiecare an (după 1 ianuarie), precizează listele electorale la domiciliul alegătorilor şi, cel tîrziu la 1 martie, prezintă informaţia respectivă Comisiei Electorale Centrale. Alegătorii se înscriu în listele electorale indicându-se numele şi prenumele, anul naşterii, domiciliul, seria şi numărul actului de identitate al acestuia. Ordinea de înscriere se stabileşte de primării. Listele electorale incluzând militarii aflaţi în unităţi militare, precum şi membrii familiilor lor, alţi alegători care domiciliază pe teritoriul unităţilor militare şi se întocmesc pe baza datelor prezentate de comandanţii unităţilor militare respective. Militarii domiciliaţi în afara unităţilor militare, precum şi membrii familiilor lor, se înscriu în listele electorale de la domiciliu. În secţiile de votare constituite în sanatorii şi case de odihnă, în spitale şi alte instituţii curative staţionare, listele electorale se întocmesc pe baza propriei declaraţii de şedere ori a datelor prezentate de conducătorii instituţiilor menţionate. În secţiile de votare constituite în afara Republicii Moldova, listele electorale se întocmesc, pe baza datelor colectate, de conducătorii misiunilor diplomatice şi ai oficiilor consulare activează pe teritoriul statelor respective. La începutul perioadei electorale, misiunile diplomatice şi oficiile consulare aduc la cunoştinţa publică şi actualizează listele electorale deţinute. Cu 7 zile înainte de ziua alegerilor, procedura de actualizare a listelor electorale încetează. Listele actualizate se trimit de îndată Comisiei Electorale Centrale. Alegătorul poate fi înscris numai într-o singură listă electorală şi la o singură secţie de votare în baza actelor ce atestă domiciliul acestora în perimetrul secţiei de votare respective. Alegătorul care are şi domiciliu, şi reşedinţă este înscris, în perioada valabilităţii reşedinţei, în lista electorală de la secţia de votare în a cărei rază teritorială acesta îşi are reşedinţa. În cazul în care alegătorul îşi schimbă domiciliul în perioada dintre data întocmirii listelor electorale şi data alegerilor, biroul electoral al secţiei de votare, la rugămintea acestuia şi pe baza buletinului de identitate a paşaportului sau a unui alt act de identitate îi eliberează un certificat pentru drept de vot. Alegătorul care a primit certificat pentru drept de vot confirmă primirea lui semnând în lista electorală, în dreptul numelui său.

www.cccec.md

Monitorizarea CCCEC

Metodologia de monitorizare a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei (CCCEC) va fi elaborată de către un grup de lucru format din reprezentanţii Consiliului Civil. Activitatea de monitorizare a CCCEC face parte din activităţile obligatorii din Planul Preliminar pe Ţară al Republicii Moldova în cadrul Programului Corporaţiei SUA Provocările Mileniului, cu susţinerea Programului de Consolidare a Capacităţii de Monitorizare a Societăţii Civile din Moldova, implementat de Academia pentru Dezvoltare Educaţională, cu asistenţa tehnică IREX.

Intolerarea corupţiei

Medicii din Găgăuzia au fost instruiţi de ofiţerii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei (CCCEC) în problema prevenirii şi combaterii corupţiei, ei fiind familiarizaţi cu prevederile actelor normative naţionale din acest domeniu. O atenţie deosebită s-a acordat capitolului „remunerări şi cadouri". Potrivit legislaţiei, personalul medical nu este în drept să supună pacientul nici unei forme de presiune pentru a-l determina pe acesta să dea recompensă.

Lucrătorul medical şi farmacistul nu pot sub nici un motiv să condiţioneze diagnosticarea şi tratamentul pacientului, solicitând de la acesta, de la tutore sau rude plăţi neoficiale, cadouri, sau alte servicii. CCCEC va continua desfăşurarea unor astfel de măsuri pe parcursul anului 2009, în cadrul campaniei anticorupţionale de sensibilizare a opiniei publice.

Citaţii în judecată

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Bahmaci Inga, pentru data de 24 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 615) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-852/2009, Bahmaci Larisa către Bahmaci Inga, DPPDC Râşcani şi DPPDC Buiucani, privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Elena Cojocari

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Panova Vera Maxim, pentru data de 17 martie 2009, ora 12.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 615) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-998/2009, intentată de SA „Moldtelecom" , privind încasarea datoriei.

Judecător Elena Cojocari

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dohotaru Pavel, pentru data de 2 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 618) în calitate de pârât intentată de Sofronii Alexei.

Judecător S. Lazari

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Iunin/Dudchin/ Veaceslav, a.n. 27.02.1970, pentru data de 10 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 509) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-1281/09 intentată de Iunin Liliana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Aliona Danilov

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici, 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(februarie 2009, nr. 5(264))

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău, solicită prezentarea cet. Morari Vitalie, pentru data de 5 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Teilor 4) în calitate de intimat pe cauză civilă nr. 2a-942/09, de apel la cererea Morari A. privind pierderea dreptului la folosirea încaperii de locuit.

Judecător M. Guzun

***

Curtea de Apel Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea cet. Bunăvreme Vladimir, dom. or. Călăraşi, str. Mitropolit Varlaam 127, intimatului ÎI „Iurie Florea", mun. Chişinău, str. P. Zadnipru 7, ap. 19, intimatului SRL „Veriatrans" rn. Hânceşti, s. Cărpineni, str. Gemenilor 39, pentru data de 4 martie 2009, ora 10.00 la şedinţa judiciară (str. Teilor4, sala 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile 2a-342/09 intentată de SA „Consulting Grup", privind încasarea sumei.

Judecător Anatol Minciuna

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Godoroja Ecaterina", pentru data de 4 martie 2009, ora 15.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Rumitox".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului SRL „Gezer Grup", pentru data de 17 martie 2009, ora 10.20, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Rumitox".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului „Klimaticeschie Sistemî", pentru data de 26 februarie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât, privind încasarea datoriei de 1129,81 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Glodeanu-Com", pentru data de 19 februarie 2009, ora 11.15, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât, pe cauză civilă intentată de SRL „Octopus Prof", privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului GŢ „Olaru Valentin", pentru data de 5 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât, pe cauză civilă intentată de GŢ "Andrei Mardari", privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului FPC „MCU Conservice" SRL, cu sediul mun. Chişinău, str. Transnistria 4, pentru data de 5 martie 2009, ora 15.15, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât, pe cauză civilă intentată de SRL „Zikkurat Construct" mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului ÎI „Dubalari Larisa", cu sediul rn. Cahul, s. Alexandru Ioan Cuza, pentru data de 6 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât, pe cauză civilă intentată de SRL „Drancor" mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului SRL „Povalex Plus", pentru data de 16 martie 2009, ora 14.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât, pe cauză civilă intentată la cererea SRL „Vivlavi-Com".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Olglocom", pentru data de 18 martie 2009, ora 11.40, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 225) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de ÎM „Eurofasad" SRL.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Avertus-Prom", pentru data de 24 martie 2009, ora 10.40, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 225) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „Supraten".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Munteanu Viorel, dom. str. Mioriţa 3/2, ap. 98, pentru data de 20 februarie 2009, ora 12.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 39) unde va avea loc examinarea cauzei civile lintentată de Munteanu Angela.

Judecător V. Efros

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Railean Marian, dom. str. Grenoble 165, ap. 69, pentru data de 26 februarie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 39) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Railean Violeta privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător V. Efros

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Pancescu Mihail, dom. str. Hr. Botev 3/2, ap. 44, a.n. 30.08.1953, pentru data de 25 februarie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Tureţchi Lidia privind înlăturarea obstacolelor de folosire a terenului din str. Izvoarelor 16.

Judecător C. Urîtu

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Melnic Ion Victor, pentru data de 25 februarie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 603) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SC „Premier Taxi" SRL, privind încasarea sumei.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător Cojocaru Olga

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Fiodorov Alexei, pentru data de 4 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 606) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-1112/09 intentată de Elena Fiodorov, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ghenadie Plămădeală

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Lupaşco Victor Mihail, pentru data de 18 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 615) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-783/2009 intentată de Lupaşco Natalia, privind încasarea pensiei alimentare.

Judecător Elena Cojocari

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea cet. Abbas Idris Walid, pentru data de 27 februarie 2009, ora 16.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 31) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Marian Lucia privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Lilia Lupaşco

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Ludmila Borş, pentru data de 6 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 33) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Gh. Borş privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea reprezentantului SRl Factotus, pentru data de 10 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 19) unde va avea loc examinarea cauzei intentată de Pravіţchi Galina privind evacuarea.

Prezenţa este obligatorie.

Judecător Cornelia Vârlan

***

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Mironova Maia, pentru data de 25 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 33) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de V. Mironov, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Cioclu Nicolai, pentru data de 1 aprilie 2009, ora 10.40, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 7) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Cioclu T., privind înlăturarea obstacolelor care nu sunt legate de privarea de posesiune.

Judecător Gheorghe Gorun

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cerneţchii Feodor, pentru data de 2 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. M. Sadoveanu 24/1, bir. 311) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Maria Cerneţchii, privind la desfacerea căsătoriei şi încasarea pensiei pentru întreţinerea copiilor minori.

Judecător Vladislav Clima

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Postolachi Tatiana, pentru data de 2 martie 2009, ora 10.30, la şedinţa judiciară (str. M. Sadoveanu 24/1, bir. 311) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Postolachi Ion, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Vladislav Clima

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Saracuţa Valentin, pentru data de 27 februarie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str. M. Sadoveanu 24/1, bir. 317) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Saracuţa Natalia, privind la desfacerea căsătoriei.

Judecător Cernei Ludmila

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Frumos Eugeniu Valeriu, pentru data de 20 februarie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. M. Sadoveanu 24/1, bir. 301) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Armaş Irina, privind obţinerea permisului de a perfecta paşaportul copilului minor şi plecarea de pe teritoriul Republicii Moldova.

Judecător Mardari Dumitru

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Glebov Olga dom. mun. Chişinău, bd. Mircea cel Bătrân 24, ap. 30, pentru data de 23 februarie 2009, ora 12.00, la şedinţa judiciară (str. M. Sadoveanu 24/1, bir. 309) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Glebov Dmitri, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Bulhac

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Cojuhari Elena Mihail a.n. 04.01.1964, pentru data de 4 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. M. Sadoveanu 24/1, bir. 315) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de CA „Afes-M" SRL, privind încasarea datoriei.

Judecător I. Mânăscurtă

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Pereu Vladislav, pentru data de 27 februarie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir.27) unde va avea loc examinarea cauzei intentată de Pasăre Păunescu Angela, privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Ion Druţă

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Gînga Oleg, pentru data de 2 martie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir.27) unde va avea loc examinarea cauzei intentată de Gînga Ana, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Druţă

***

Judecătoria Briceni, solicită prezentarea cet. Iacuboi Ana loc. s. Corjeuţi, cet. Ţurcan Igori loc. or. Edineţ, str. Alexandru cel Bun 65, ap. 2, pentru data de 2 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (or. Briceni, str. Independenţei 5, bir. 3), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Buga Valentina către Andronic Stanislav, privind înlăturarea obstacolelor.

În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător N. Chirtoagă

***

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Chiroşca Gheorghe, pentru data de 2 martie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Borozan Liudmila Vasile, pentru data de 2 martie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului SRL „Onivalcom", pentru data de 3 martie 2009, ora 9.45, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât privind încasarea datoriei de 13220,40 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin fax (nr. 577690) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în toate chioşcurile.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

Aniversări

***Maria Malanciuc,** președintele judecătoriei Ungheni*

Multstimată Doamnă Maria Malanciuc, pentru abnegația în muncă, pentru responsabilitatea și comportamentul exemplar pe care l-ați manifestat în îndeplinirea atribuțiilor și misiunilor ce v-au fost încredințate, suntem convinși că rămâneți pentru discipolii dvs. un model de personalitate ce contribuie la promovarea valorilor justiției în societate.

Vă dorim ca sănătatea, prosperitatea, bunăstarea, armonia sufletească să vă întregească fiecare clipă din viață. Noi realizări și succese remarcabile.

La mulți ani!

* * *

***Andrei Harghel,** judecător CSJ **– 60** de ani*

Sicere felicitări cu ocazia jubileului de 60 de ani adresăm domnului Andrei Harghel, judecător la Curtea Supremă de Justiție.

Mult stimate domnule Andrei Harghel, în această zi remarcabilă pentru dvs., vă adresăm cele mai sincere și mai frumoase urări de bine, prosperitate și sănătate.

Vă dorim să aveți parte de noi împliniri, noi planuri îndrăznețe, a căror realizare să vă facă să trăiți în permanență sentimentul fericirii și al mulțumirii de sine.

La mulți ani!

* * *

*Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere **Lidia Bulgac**, judecător CA Chișinău; **Natalia Chircu**, judecător Bălți; **Grigore Dașchevici**, judecător Călărași; **Serghei Papuha**, judecător Cimișlia; **Radu Țurcanu**, judecător sect. Botanica; **Petru Tofan**, procuror al raionului Ștefan-Vodă.*

Multstimați omagiați, suntem onorați să vă adresăm acest mesaj de felicitare. Vă apreciem pentru munca, seriozitatea și profesionalismul de care dați dovadă în nobila dvs. activitate de a sluji cu credință dreptății, câștigând prin aceasta respectul celor din jur.

Vă urăm multă sănătate, fericire, viață lungă și prosperă, noi realizări și succese remarcabile pe plan profesional.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de Administrație
al Uniunii Juriștilor,
***Echipa* Dreptul *și* Revista Națională de Drept**

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă suntem recunoscători că sunteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămâne alături de Dvs.

Ziua îndrăgostiților în Europa

Ziua îndrăgostiților are tradiții regionale în **Marea Britanie**. În **Norfolk**, un personaj numit Jack Valentin ciocănește la ușile din spatele tututor caselor lăsând dulciuri și cadouri pentru copii. Mulți copii au fost speriați de acest personaj mitic. În **Țara Galilor**, o mare parte dintre oameni sărbătoresc ziua îndrăgostiților la data de 25 ianuarie în loc de 14 februarie, când îl comemorează pe Sf. Dwynwen – sfântul patron al îndrăgostiților galezi. În **Franța**, o țară tradițional catolică, ziua de Sfântul Valentin este sărbătorită ca în restul țărilor occidentale. În **Danemarca** și **Norvegia** 14 februarie este cunoscut ca Valentine´s day. În această zi mulți oameni își petrec timpul într-un mod romantic cu partenerul de viață sau trimit o felicitare unei iubiri secrete. În **Suedia** sărbătoarea este numită ziua tuturor inimilor. În **Slovenia** un proverb spune că Sfântul Valentin aduce cheile rădăcinilor. Se crede că începând cu această zi se căsătoresc păsările, și încep să crească plantele, iar băștinașii își încep lucrările în vii și pe câmpuri. În **România**, ziua îndrăgostiților sau Dragobetele (personaj folcloric – fiul Babei Dochia) este sărbătorit pe data de 24 februarie. De altfel, România a început să sărbătorească, pe lângă Dragobete, ziua de Valentine's day. La acest capitol opiniile sunt adverse. Mulți consideră Ziua îndrăgostiților un kitsch occidental și deci o sărbatoare superficială, comercialistă.

În Orientul Mijlociu și Africa

În **Turcia**, sărbătoarea poartă numele Sfantul Gregor, care se traduce Ziua Inimilor Dragi/Dulci. În cultura persă (**Iran**) ziua dragostei se sărbătorește la 17 februarie conform calendarului gregorian. În **Egipt** la data de 4 noiembrie se sărbătorește ziua iubirii egiptene.

Căsătoria – test de rezistență în doi

Test de rezistență în doi: o definiție a căsătoriei mai puțin obișnuită, dar tot atât de valabilă ca și oricare alta mai mult sau mai puțin spirituală. Desigur, materialiștii fiind din fașă, sau deveniți pe parcursul vieții, „favorizați" în ultimul timp și de mult mediatizata criză mondială (bat-o vina!), tindem să întrezărim în definiția de mai sus doar aspectul financiar. Cu siguranță, lipsurile pe care majoritatea cuplurilor sunt obligate să le suporte afectează, într-un grad diferit pentru fiecare caz buna înțelegere a familiei. E suficient să menționăm în acest sens nelipsitele conflicte din familie, inițiate tot mai des din considerente financiare, sau deja obișnuitele plecări peste hotare având aceleași motive de agonisire, multe dintre ele sfârșind, din păcate, cu o cerere de divorț la oficiul stării civile. Analizând sondajele ce urmăresc evoluția proceselor demografice din țara noastră, constatăm că la o mie de căsătorii revin în medie 464 de divorțuri, aproape la jumătate. În anul 2007, de exemplu, s-au oficiat 29 213 căsătorii, dar s-au anulat 13 923. E îmbucurător faptul că în ultimii ani a crescut simțitor numărul căsătoriilor, dar, spre regret, s-a mărit și numărul divorțurilor în aceleași proporții. Astfel, rata nupțialității în perioada 2001-2008 s-a majorat de la 5,8 căsătorii la 1000 de locuitori până la 8,2, iar rata divorțialității – de la 3 până la 4 divorțuri la 1000 de locuitori.

Dincolo de problemele cu adevărat grave ce pot apărea într-un cuplu, se înfiripă și o serie de neînțelegeri mai puțin semnificative (de exemplu conflictele în comunicare), dar care riscă oricând să ia proporții grandioase dacă nu sunt conștientizate la timp. Când numeam căsătoria un test de rezistență în doi, ne refeream tocmai la aspectul compatibilității și a rezistenței fiecărui membru al cuplului la manifestările temperamentale ale celuilalt. Intenționăm să dezvoltăm problema apariției diverselor altercații la nivel comunicațional și să dovedim că ele au o bază psihologică. Cercetătorii demonstrează că fiecare dintre noi, în dependență de temperament, personalitate, mediu, educație, apartenență la sex, dispune de un anume filtru pentru receptarea informației. Fiind vorba de relațiile de comunicare în cuplu, ne vom referi în special la receptarea informației de către persoanele de sex opus. De exemplu, femeile afirmă că au nevoie de bărbați sensibili, însă , în realitate nu prea suportă bărbații de acest tip. Bărbații, la rândul lor, nu înțeleg că trebuie să fie sensibili la sentimentele femeilor, dar puternici și fermi în celelalte situații. Ideea e că pentru a avea succes într-o relație, trebuie să ne învățăm a comunica și a recepționa în două limbaje: cel feminin și respectiv, cel masculin.

Despre contradicțiile canalelor de receptare între femei și bărbați se discută intens în cercurile savanților. Concluzia e că la femei creierul este

structurat pe activități multiple: ea poate scrie la calculator, să discute cu cineva la telefon, să asculte totodată ce se vorbește în spatele ei, în timp ce servește o cafea. Femeea poate în același timp să susțină o discuție pe câteva subiecte, fără ca acestea să aibă vreo legătură logică între ele. De foarte multe ori, bărbații, ascultând o astfel de discuție, pierd repede firul discursului. Spre deosebire de femei, bărbații se pot concentra doar asupra unui obiect. De exemplu, când un bărbat deschide o carte, imediat închide radioul; când vorbește la telefon are nevoie de mai multă liniște, iar dacă deține un post înalt, de multe ori îi vine greu să rugume o gumă din mers.

Cercetătorii, atât femei cât și bărbați, dorind să descrie cât mai obiectiv mecanismele de filtrare a informației parvenite din exterior, încearcă la nivel conștient sau inconștient să-și mențină totodată și poziția de apartenență la sex. Cercetătorii femei, de exemplu, intenționând să apere cauza genului feminin, aduc o serie de argumente care le-ar asigura o poziție de „exelență" în fața bărbaților. De exemplu, afirmă ele, când s-ar fi născut Hristos, cei trei negustori au ajuns peste trei luni la Betleem din motiv că n-au întrebat drumul care ducea spre Fiul Domnului. Se zice că atunci când l-au găsit totuși pe micul Isus, i-au adus în calitate de daruri mir, tămâie, aur. La ce bun, zic femeile, îi trebuia copilului nou-născut mir (acesta se folosea de obicei la mumificarea cadavrelor), tămâia (pentru tămâierea morților), iar aurul? – dacă ieșeai la piață cu el erai arestat. Și acum să ne imaginăm că în locul celor trei negustori ar fi fost trei femei. Ele ar fi ajuns la timp desigur, pentru că ar fi întrebat drumul și ar fi venit cu lucruri utile pentru o mamă tânără: scutece, hrană...ori, în cel mai rău caz, bani.

În creierul bărbaților este dezvoltat mai bine lobul occipital și aria ce răspunde de orientarea în spațiu (bărbații se rătăcesc destul de rar, iar dacă și li se întâmplă nu le stă în fire s-o recunoască). Ei sunt orientați doar pe rezultate concrete, iar succesele, performanțele și le calculează în cifre, procente... Bărbații se autoapreciază ca personalități în dependență de capacitatea lor de soluționare a problemelor. Bărbaților le place să dea sfaturi, recomandări, însă atunci când o femeie încearcă să i le ofere, ei se simt foarte iritați la gândul că aceasta l-ar crede inapt să-și soluționeze de unul singur problemele.

Femeile sunt focusate spre relaționare prin verbalizare. Scopul principal al procesului de comunicare este nu conținutul discursului, ci însuși faptul de a vorbi. Dacă femeia provoacă o discuție referitor la starea sufletească, bărbatului i se pare că ea își împărtășește problemele care au nevoie de soluții și atunci el vine cu tot felul de sfaturi. Ca rezultat, femeia se irită că bărbatul nu o ascultă, iar acesta din urmă – că femeia nu-i prețuiește sfaturile. Apoi urmează învinuirile reciproce de genul: „De ce nu mă asculți pur și simplu?", se revoltă femeia, iar bărbatul: „Dacă nu dorești să-mi cunoști opinia, nu trebuia să-mi vorbești!". În principiu, fiecare din ei doi au dreptate. Bărbații consideră că tocmai contribuind la soluționarea problemelor femeii își demonstrează iubirea față de ea, femeia însă consideră că bărbatul nu dorește s-o asculte pentru că îi este indiferentă.

Bărbații și femeile au atitudini diferite față de afaceri. Femeile chiar de la început tind să stabilească niște relații mai apropiate cu viitorul partener de afaceri, fapt care bărbații îl concep drept dorință a femeii de a stabili o relație sexuală cu noul angajat. Apoi bărbații încep să-i dicteze cum ar trebui să gândească, să acționeze, să vorbească...

În fața televizorului, femeile preferă emisiuni emotive, ce au ca tematică relațiile interpersonale, ele adoră să prevadă finalul acțiunilor..., pe când bărbații acordă mare imoprtanță mai mult finalului, astfel că în timp de 2.5 min ei sunt capabili să schimbe 55 de posturi TV.

Bărbaților le place să glumească în baza unor evenimente neplăcute, a unor tragedii, sau chiar a organelor genitale. Femeile însă au o atitudine total diferită și nu văd în toți acești factori motive de glumă. În general, bărbații și femeile au atitudini diferite față de emoții. Exteriorizarea emoțiilor e specifică genului feminin și mai puțin celui masculin.

Bărbații posedă o nemaipomenită capacitate de memorizare a glumelor, însă uită date importante ca: ziua de naștere a soției, copiilor...

În concluzie menționăm că deși ne încadrăm într-o singură specie, iubim și suntem iubiți, ne ajutăm reciproc, creăm o familie, uneori se întâmplă ca relația noastră să fie pusă în pericol de niște factori absolut evitabili. Dar am putea lua o atitudine constructivă: să învățăm a ne asculta reciproc și a comunica în ambele limbaje!

Sandu RADU

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova
Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC
Redactor-șef adjunct:
Grigore CAPCELEA

Reporteri: Irina BUREA,
Stelina CIOBANU,
Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Sanda RADU
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:
MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 241